

Introduktion til sokratisk dialog

Filosoferende samtale

Den form for filosoferende samtale, jeg præsenterer, har basis i sokratisk dialog. Det særlige ved sokratisk dialog er, at det er en form for filosofi, som udfolder sig gennem *samtale*, hvor deltagerne undersøger et *fundamentalt spørgsmål* på basis af *erfaringer*.

Fælles for alle filosofiske samtaler er, at de bevæger sig i et samspil mellem to niveauer: konkrete erfaringer og abstrakt refleksion. Med andre ord indeholder en sådan samtale både noget fra tilværelsen, situationer og spørgsmål, og noget eftertænksomt, der peger på større sammenhænge.

En sådan sokratisk dialog kan i sin fulde udstrækning forløbe over flere dage eller måneder. Når man laver korte dialoger, kan det være en god ide, at fokusere på enkelte aspekter ved en sokratisk dialog:

- Spørgsmål (art, spørgehorisont)
- Erfaringsaspektet (narrativ dimension)
- Refleksion over erfaringer (filosofisk dimension, argumentation)

Enhver filosofisk samtales mål er gensidighed, udveksling og dialog *imellem deltagerne*, men samtidig en undersøgelse af *ens egne tanker*.

I enhver filosofisk samtale er der *fornøjelse* ved samtalen, men samtidig noget ganske *seriøst*.

En sokratisk samtale er også et personligt møde mellem deltagerne, og derfor skal samtalen betragtes som fortrolighed og forblive mellem deltagerne.

Fire sokratiske 'samtale-dyder'

Undersøger man sokratisk dialog, vil man lægge mærke til særlige måder at samtale på. De vigtigste kan sammenfattes til følgende:

- *At tænke selv*: det vil sige, at deltagerne udtrykker deres egne tanker og især prøver på ikke at udtrykke andres tanker, for eksempel fra bøger eller forfattere. "Sådan tænker jeg, og forstår jeg det".
- *At tænke sammen*: det vil sige, at deltagerne lytter til hinanden. De kan blive inspirerede af og bruge hinandens udsagn, formuleringer og udtryk. Fokus på at forstå dét, en anden tænker. "Forstår jeg dig ret?"
- *At tænke konkret*: det vil sige, at deltagerne forholder sig til den givne, konkrete erfarings-virkelighed. "Vi taler om erfaringer og deres betydning".
- *At orientere sig mod konsensus*: det vil sige, at deltagerne stræber efter sandhed og gør det sammen. Men det betyder vel at mærke ikke kompromis. "Vi går efter sagen (bolden)".

En sokratisk dialog

Sokratisk dialog er filosofi i praksis. Sokratisk dialog ledes i en gruppesamtale med 3-10 deltagere af en facilitator. Deltagerne undersøger sammen et spørgsmål i tilværelsen med afsæt i egne konkrete erfaringer. Gennem den fælles samtale arbejder de sig frem til en dybere forståelse af dette spørgsmål på et mere alment niveau. Målet er at opmuntre til filosofisk refleksion og klarhed i tanken.